

Tadeusz J. Horbacz

Lutomiersk, ogród przyklasztorny,
gm. loco, woj. sieradzkie, AZP 66-49/-

Informator Archeologiczny : badania 31, 301

1997

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Lubin-Stare Miasto, gm. loco, woj. legnickie - patrz: późne średniowiecze

Lublin-rynek staromiejski i ul. Bramowa, gm. loco, woj. lubelskie - patrz: wczesne średniowiecze

Lublin-Stare Miasto, st. 1A - patrz: wczesne średniowiecze

LUTOMIERSK, ogród przyklasztorny, gm. loco, woj. sieradzkie, AZP 66-49/-

- zaplecze gospodarcze zespołu klasztornego (XVII-XX w.)

Badania wykopaliskowe poprzedzające inwestycję budowlaną, przeprowadzone w dniach od 17 do 22 czerwca przez mgr. Tadeusza J. Horbacza. Finansowane przez Towarzystwo Salezjańskie w Lutomierniku. Pierwszy sezon badań. Przebadano powierzchnię 30,5 m²

Prace, stanowiące w pewnym sensie kontynuację rozpoznania archeologicznego w latach 1988-1990, koncentrowały się w przeznaczonych pod zabudowę południowo-wschodniej części ogrodu przyklasztornego. Wykonano 3 ciągi odwiertów (w sumie 27 drążeń) oraz wyeksplorowano 3 wykopy badawcze (nr 11-13) o łącznej kubaturze około 50 m³.

Zespół poreformacki, obecnie w posiadaniu o.o. salezjanów, ufundowany w 1651 r. przez Andrzeja Grudzińskiego, wojewodę rawskiego, kryje w swej bryle pozostałości XV-wiecznego zamku murewanego Zarembów. W miejscu, gdzie planowane jest wzniesienie dla Salezjańskiego Liceum Muzycznego pawilonu parterowego, niepodpiwniczonego, związanego ze wschodnim skrzydłem klasztoru łącznikiem dochodzącym do linii okna przy pierwszej skarpie przyściennej, licząc od północno-wschodniej przypory narożnej założenia, najprawdopodobniej zlokalizowana była infrastruktura bezpośrednio zaplecza gospodarczego najpierw XV-XVI-wiecznej siedziby rezydencjalno-obronnej a następnie klasztoru. W trakcie prac w tej części obiektu nie natrafiono jednak na żadne relikty zabudowy gospodarczej. Potwierdzono jedynie „nasypową” genezę uwarstwień terenu, na którym rejestruje się ślady wielokrotnego kształtowania formy tego wypłaszczonego wyniesienia, sypanego przede wszystkim ze słabo stabilizujących się utworów piaszczystych. Znaleziony na powierzchni stanowiska stosunkowo obfity ruchomy materiał zabytkowy, a także nieliczne mobilia z wykopów (głównie fragmenty ceramiki naczyniowej oraz szkła taflowego i naczyniowego), jest reprezentatywny dla młodszej fazy okresu nowożytnego oraz nowoczesnego i współczesnego, i łączy się z latami funkcjonowania tutaj założenia klasztornego. Zastanawia przy tym brak ruchomości, które byłoby pewnie odnosić do późnośredniowiecznej fazy „zamkowej” stanowiska, a nawet do stulecia XVI, nie wspominając już o materiałach wczesnośredniowiecznych, związanych z nie zlokalizowanym w tej miejscowości grodziskiem, mającym — zdaniem niektórych badaczy — znajdować się pod nawarstwieniami kulturowymi zespołu zamkowo-klasztornego.

ŁĘCZNA-Podzamcze, st. 2, gm. loco, woj. lubelskie, AZP 76-84/1

- ślady osadnictwa późnośredniowiecznego (XIV-XV w.)
- zamek (XVI-XVIII w.)

Sondażowe badania wykopaliskowe, przeprowadzone w terminie od 25 czerwca do 23 lipca przez mgr Jolantę Ścibior (Muzeum Regionalne w Łęcznej — Oddział Muzeum Lubelskiego). Finansowane przez Urząd Miasta i Gminy Łęczna. Drugi sezon badań. Przebadano powierzchnię 45 m².

Badania, tak jak w pierwszym sezonie, miały na celu ustalenie zasięgu i przebiegu umocnień obronnych (murów obwodowych) oraz zlokalizowanie ewentualnych budowli mieszkalnych i gospodarczych w południowo-zachodniej części wzgórza zamkowego w obrębie murów.

Odślonięto fragmenty kamiennie-ceglanych fundamentów budowli oraz fragment ceglanej posadzki i pozostałości drewnianych konstrukcji (ścian?). Wyróżniono kilka warstw użytkowania obiektu: pod XIX-XX-wiecznymi nawarstwieniami znajdowała się warstwa „rozbiórkowa”, zawierająca gruz kamiennie-ceglany, datowana na koniec XVIII-początek XIX w.; niżej warstwa z okresu funkcjonowania budowli, z materiałami z XVI-XVIII w.; pod nią, przy dolnych partiach fundamentów, warstwa budowlana z drobnym gruzem i grudkami zaprawy wapiennej z początku XVI w., zaburzająca układ